

10750/02/EN/Galutinis
WP 58

Nuomonė 2/2002
„Dėl unikalios identifikatorių naudojimo telekomunikacijų galiniuose
įrenginiuose:IPv6 pavyzdys“ WP 58 (2002)

Priimta 2002 m. gegužės 30 d.

Darbo grupė buvo įkurta vadovaujantis Direktyvos 95/46/EB 29 straipsniu. Ji yra nepriklausomas ES patariamasis organas duomenų apsaugos ir privatumo klausimais. Jos uždaviniai yra išdėstyti Direktyvos 95/46/EB 30 straipsnyje ir Direktyvos 97/66/EB 14 straipsnyje.

Sekretariatą teikia Europos Komisijos Vidaus rinkos direktorato-bendrojo A Direktoratas (Funkcionuojantis ir veikiamas vidaus rinkoje. Koordinavimas. Duomenų apsauga) |
B-1049 Brussels - Belgium - Office: C100-6/136
Internetinis adresas: <http://europa.eu.int/comm/privacy>

DARBO GRUPĖ DĖL ASMENŲ APSAUGOS RYŠIUM SU ASMENS DUOMENŲ TVARKYMU

Įkurta pagal 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB¹,

atsižvelgiant į šios direktyvos 29 ir 30 straipsnių 1(a) ir 3 paragrafus,

atsižvelgiant į jos Procedūros taisykles ir ypač į jų 12 ir 14 straipsnius,
priėmė šią nuomonę:

Komisijos pranešimas dėl IPv6

2002 m. vasario 21 d. Europos Komisija patvirtino pranešimą Europos Parlamentui ir Tarybai, kuriame dėmesys sutelkiamas į naujos kartos internetą ir prioritetinius veiksmus, perkeliančius naują interneto protokolą IPv6. Šis pranešimas atsirado tinklo paslaugų ir galinių telekomunikacijų įrenginių, galinčių prisijungti prie tinklo, šiuolaikinio vystymosi kontekste.

Naujasis interneto protokolas buvo detalizuotas, siekiant palengvinti ir suderinti prisijungimo prie tinklo galimybes naudojantis įvairiais įrengimais galimybes, pvz., mobiliaisiais telefonais, personaliniais kompiuteriais ar personaliniais skaitmeniniais kompiuteriais, bevielu ar kabeline įranga.

Nors šis vystymasis yra skatintinas, Darbo grupė norėtų pabrėžti, kad reikia atidžiai ir nuodugniai išstudijuoti naujojo protokolo reikšmę asmens duomenų apsaugai.

Darbo grupė sveikina Komisijos poziciją šiame pranešime, kad į privatumo klausimus turės būti atsižvelgta toliau vystantis internetui. Darbo grupė pabrėžia, kad privatumo klausimai, iškilę kuriant naująjį protokolą IPv6, vis dar nėra išspręsti.

Ypatingą susirūpinimą kelia unikalaus identifikavimo numerio galima integracija į IP adresą, kaip yra planuojama pagal naująjį protokolą. Darbo grupė apgailestauja, kad su ja nebuvo konsultuotasi prieš priimant pranešimą ir išreiškia norą dalyvauti būsimajame darbe dėl IPv6 Europos lygiu.

Su unikalių identifikatorių naudojimu telekomunikacijų galiniuose įrenginiuose susiję duomenų apsaugos aspektai

Darbo grupė atkreipia dėmesį į tą faktą, kad Tarptautinė darbo grupė duomenų apsaugai telekomunikacijose neseniai parengė darbinį dokumentą unikalių identifikatorių naudojimo telekomunikacijų galiniuose įrenginiuose klausimu ir norėtų padėkoti už nuveiktą darbą.

Darbo grupė pritaria darbinio dokumento, priimto Oklende 2002 m. kovo 27 d., išvadoms² ir norėtų jas patvirtinti, primindama kelis principus, aiškiai paminėtus ES Direktyvoje 95/46 dėl asmens duomenų apsaugos ir laisvo tokių duomenų judėjimo ir ES Direktyvoje 97/66 dėl asmens duomenų apsaugos telekomunikacijų sektoriuje³.

¹ Official Journal no. L 281 23/11/1995, p. 31, prieinamas adresu :

http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/dataprot/index.htm

² Žr. šio dokumento priedą.

³ Direktyva 97/66 yra keičiama, kad būtų atsižvelgta į technologijų tobulėjimą. Naujosios direktyvos nuostatos skirtos apsaugoti viešų elektroninių komunikacijų paslaugų vartotoją, nepaisant naudojamų technologijų pobūdžio.

Darbo grupė norėtų akcentuoti, kad interneto vartotojams priskirti IP adresai yra asmens duomenys⁴ ir jie yra saugomi ES Direktyvų 95/46 ir 97/66.

Vadovaudamasi jau nuveiktu darbu ryšium su asmens duomenų apsauga internete⁵, Darbo grupė norėtų ypatingai akcentuoti šiuos klausimus:

- Unikalus sąsajos identifikatorius, kuris galėtų būti integruotas į IPv6, sudarytų bendrojo taikymo identifikatorių ir jo naudojimą reguliuotų ES valstybių narių įstatymai.

- Proporcingumo principas reiškia, kad nustatant pusiausvyrą tarp pagrindinių duomenų subjektų teisių ir įvairių asmenų, dalyvaujančių perduodant telekomunikacijų duomenis, interesų (pvz., kompanijų, telekomunikacijų paslaugų teikėjų) turi būti tvarkomas kiek įmanoma mažesnis kiekis asmens duomenų.

Viena vertus, šis principas yra svarbus naujų komunikacijų protokolų ir prietaisų kūrimui, antra vertus, ir nacionalinės politikos, susijusios su telekomunikacijų duomenų tvarkymu, turiniui: nors technologija pati savaime yra neutrali, naujų telekomunikacijų prietaisų pritaikymas ir kūrimas turėtų atitikti privatumo reikalavimus.

Todėl telekomunikacijų ryšių tinklo ir naudojimosi juo paslaugų teikėjai turėtų pasiūlyti kiekvienam vartotojui naudotis tinklu ir paslaugomis anonimiškai arba naudojantis slapyvardžiu.

EB Direktyva 97/66 suteikia galimybę bet kokiam vartotojui riboti skambučių ar jungimosi adresų nustatymą. Interneto komunikacijose anonimiškumas galėtų būti pasiektas reguliariai keičiant asmens naudojamus IP adresus⁶.

- Atsižvelgiant į manipuliavimo ir nesąžiningo unikalios identifikatoriaus panaudojimo riziką, Darbo grupė primena, kad reikalingos apsaugos priemonės, ypač atsižvelgiant į tai, kad telekomunikacijų tiekėjai yra atsakingi už jų siūlomų paslaugų saugumą. Pagal Europos Sąjungos įstatymus, ryšio tiekėjai privalo informuoti abonentus apie likusią riziką saugumui.

⁴ Kaip apibrėžiama Direktyvos 95/46 26 konstatuojamoje dalyje, duomenys laikomi asmens duomenimis, kai su jų pagalba duomenų valdytojas ar bet kuris kitas asmuo, naudodamas deramas priemones, nustato duomenų subjekto tapatybę (šiuo atveju IP adreso vartotojo). IP adresų atveju, ISP visada gali nustatyti ryšį tarp vartotojo tapatybės ir IP adresų, kaip ir kitos šalys, pvz., besinaudodamos prieinamu IP adresų registru ar kitomis egzistuojančiomis techninėmis priemonėmis.

⁵ ▪ Darbo dokumentas: Asmens duomenų tvarkymas internete, Darbo grupės priimtas 1999 m. vasario 23 d., WP 16, 5013/99/EN/final;

▪ Rekomendacija 1/99 dėl nematomo ir automatinio asmens duomenų tvarkymo internete, atliekamo su programine ir technine įranga, Darbo grupės priimta 1999 m. vasario 23 d., 5093/98/EN/final, WP 17;

▪ Rekomendacija 2/99 dėl pagarbos privatumui telefoninių pokalbių pasiklausymo kontekste, priimta 1999 m. gegužės 3 d., 5005/99/final, WP 18;

▪ Rekomendacija 3/99 dėl *Interneto paslaugų teikėjų* srauto duomenų išsaugojimo teisės saugos tikslais, priimta 2000 m. rugsėjo 7 d., 5085/99/EN/final, WP 25;

▪ Nuomonė 1/2000 dėl tam tikrų duomenų apsaugos aspektų elektroninėje komercijoje, pateikta Interneto darbo grupės, priimta 2000 m. vasario 3 d., 5007/00/EN/final, WP 28;

▪ Nuomonė 2/2000 dėl bendrosios telekomunikacijų teisinės bazės apžvalgos, pateikta Interneto darbo grupės, priimta 2000 m. vasario 3 d., WP 29, 5009/00/EN/final;

▪ Nuomonė 7/2000 dėl Europos Komisijos pasiūlymo Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos telekomunikacijų sektoriuje 2000 m. liepos 12 d. COM (2000) 385, priimta 2000 m. lapkričio 2 d., WP 36.

⁶ Tokį sprendimą priėmė kai kurie teikėjai, kurie savo ADSL klientų IP adresus keičia apytikriai kas dvi dienas. Įdiegiant kai kuriuos galinius įrengimus jau atsižvelgiama į Interneto darbo grupės (IETF) RFC 3041 nustatytus orientyrus, dėl „nepriklausančio nė vienai valstybei adreso autokonfigūracijos Ipv6 privatumo plėtimo“, 2001 m. sausio mėn.: galiniai įrengimai naudoja dviejų tipų adresus: vienas generuojamas adresas remiasi unikaliu MAC adresu ir yra naudojamas pradėti ryšį (pvz., terminalas visada pasiekiamas, naudojant nuolatinį adresą) ir kitas generuojamas adresas remiasi (pseudo) atsitiktiniu pagrindu, naudojamas terminalo išeinantiems ryšiams. Taigi kai terminalas (ir vartotojas už jo) yra atsakingas už ryšį, jis negali būti identifikuojamas, naudojantis jo MAC adresu.

- Privatumo reikalavimus atitinkančių standartinių ryšių prietaisų parametrų ir telekomunikacijų paslaugų reikalavimai yra įgyvendinami Europos lygiu per konkrečias prievoles, kurios daugiausiai priklauso telekomunikacijų įrangos gamintojams ir telekomunikacijų operatoriams bei paslaugų teikėjams⁷.

Išvados

Darbo grupė labai skatina tyrimų iniciatyvas, kurių tikslas yra techninių sprendimų, kaip apsaugoti telekomunikacijų duomenų privatumą, plėtojimas.

Darbo grupė žino, jog skirtingose darbo grupėse imtasi iniciatyvos, kad būtų rasti privatumo nustatymo rizikos techniniai sprendimai, ir mano, kad būtina pradėti dialogą su tų grupių atstovais, ypač su Interneto darbo grupe ir IPv6 darbo grupe.

Darbo grupė pasilieka galimybę toliau imtis veiksmų, įvertinant komunikacijos protokolų, produktų ir paslaugų naujus projektus, ir tęsti dialogą su šių naujų komunikacijos prietaisų kūrime dalyvaujančiais asmenimis.

⁷ Žr. Direktyvą 97/66 dėl privatumo apsaugos telekomunikacijų sektoriuje ir Direktyvą 99/5 dėl radio ir telekomunikacijų galinių įrengimų bei jų suderinamumo bendro pripažinimo, Official Journal L 091, 07/04/1999.

Priedas

Darbo dokumentas dėl unikalių identifikatorių naudojimo telekomunikacijų galiniuose įrengimuose: IPv6 pavyzdys

31-asis Tarptautinės darbo grupės dėl duomenų apsaugos telekomunikacijose susirinkimas 2002 m. kovo 26-27 d. Oklende (Naujoji Zelandija).

Dėl iš anksto numatytų protokolo, šiandien naudojamo daugeliui interneto ryšių (IP versija 4), trūkumų, tarptautinė Interneto darbo grupė (IETF) išstulino protokolo pakeitimą. Šis naujasis protokolas IPv6 vietoj ankstesnės 32 bitų versijos naudoja 128 bitų seką, kad sukurtų kiekvieną individualų IP adresą internete.

Šis naujasis adresas turi daug privalumų ir naujų galimybių, pavyzdžiui, daugkartinis skirstymas (greitesnis didelių duomenų kiekių perdavimas daugybei gavėjų, pvz., vaizdo perdavimas tiesiogiai), balso perdavimas per IP, t.t..

Tačiau naujas protokolas kelia ir susirūpinimą, kadangi jis sudarytas tokiu būdu, kad kiekvieną IP adresą iš dalies gali sudaryti unikali skaičių eilė, kaip visuotinis unikalus identifikatorius. IPv6 įdiegimas gali padidinti vartotojo veiklos internete profiliavimo riziką⁸.

Toliau pateikti preliminarūs svarstymai apibūdina riziką ir primena privatumo principus, į kuriuos reikia atsižvelgti, naudojant unikalų identifikatorių IP adreso sudarymui.

I. Nustatyta rizika

IPv6 charakteristikos leidžia nustatyti konkrečią riziką privatumui, kuri priklausys nuo naujojo protokolo konfigūracijos.

- *Profiliavimas* yra pavojuje, jei unikalus identifikatorius (šąsajos identifikatorius pvz., kurio pagrindas yra unikalus MAC adresas tinklo plokštėje) yra integruotas į vartotojo kiekvieno elektroninės komunikacijos prietaiso IP adresą. Tokiu atveju visi vartotojo pranešimai gali būti susieti tarpusavyje daug lengviau negu naudojant dabar egzistuojančius slapukus.
- **Gali būti nustatyti *slapti ir konfidencialūs dalykai*. Rizika yra susijusi su tinklo paslaugų, kurios leidžia padidinti terminalų, prijungtų prie tą patį komunikacijų protokolą naudojančio tinklo, skaičių: mobiliųjų telefonų, personalinių kompiuterių, elektroninių daviklių, valdančių buities prietaisus (šildymą, apšvietimą, signalizaciją ir t.t.) vystymusi.**

Naujasis IPv6 protokolas užtikrina stabilius ryšius naudojantis tuo pačiu adresu, net jei terminalas kilnojamas iš vienos tinklo vietos į kitą. Saugumui ir konfidencialumui pavojus kyla dėl rizikos, kad gali būti nustatyti tokio mobilaus mazgo išsidėstymo duomenys⁹.

II. IPv6 taikytini duomenų apsaugos principai

Darbo grupė mano, kad yra būtina kreipti dėmesį į visus veiksnius, atsakingus už naujojo protokolo vystymąsi ir įgyvendinimą, nacionalinius ir tarptautinius teisės reikalavimus, reguliuojančius telekomunikacijų privatumą ir saugumą.

⁸ Apibendrintas vartotojo veiklos apibūdinimas yra įmanomas, net jei ta pati terminalinė įranga yra naudojama skirtinguose tinkluose.

⁹ Žr. pvz. A. Escudero Pascual, „Anoniminiai ir neatsekami ryšiai: buvimo vietos privatumas mobiliuose tinkluose“, 2001 m. gegužės 16 d.; „Buvimo vietos privatumas Ipv6 – privalomų atnaujinimų sekimas“, 2001 m. rugpjūčio 31 d. ; <http://www.it.kth.se/~aep/>

Dabar yra plačiai pripažįstama, kad IP adresai – ir unikalūs identifikacijos numeris, integruotas į adresą – teisiškai gali būti laikomas asmens duomenimis¹⁰.

Remdamasi savo ankstesniu darbu ir jau šiuo klausimu priimtomis bendromis pozicijomis¹¹, Darbo grupė primena principus, kurių reikia paisyti taikant naują interneto protokolą.

Telekomunikacijų infrastruktūra ir techninė įranga turi būti sukurtos taip, kad tinklai ir paslaugos veiktų arba visai nenaudojant asmens duomenų, arba naudojant jų kuo mažiau, kiek techniškai tai yra įmanoma. Unikaliu ryšio identifikatoriumi, integruotu į IPv6, turėtų būti bendrojo taikymo identifikatorius.

- Priešprieša duomenų minimizavimo principui yra ta, kad tokiu būdu naudojant unikalųjų identifikatorių yra asmenų profiliavimo pagal jų veiklą tinkle rizika.

- Pagrindinės teisės į privatumą apsauga turi pašalinti profiliavimo riziką, analizuojant naujojo protokolo skirtingus aspektus, pavyzdžiui, valdymo galimybę.

- Srauto duomenims, ypač lokacijos duomenims, dėl jų ypatingo pobūdžio reikia specialios apsaugos¹².

Jei informacija apie lokaciją turi būti generuojama naudojant mobilią įrangą ar kitus per IP sujungtus objektus, ji turi būti apsaugota nuo neteisėto perėmimo ir naudojimo. Reikėtų išvengti informacijos apie lokaciją (ir šios informacijos pasikeitimo, susijusio su mobilaus ryšio vartotojo judėjimu) perdavimo neužšifravus informacijos gavėjui per naudojamo IP adreso antraštę.

Protokolai, produktai ir paslaugos turi būti sukurti taip, kad būtų galima parinkti nuolatinis ar kintamus adresus. Standartiniai parametrai turėtų atitikti aukštą privatumo apsaugos lygį.

Kadangi šie protokolai, produktai ir paslaugos nuolat evoliucionuoja, Darbo grupė turės atidžiai stebėti įvykius ir, jei bus reikalinga, reikalauti konkrečių taisyklių.

Priimta Briuselyje, 2002 m. gegužės 30 d.

Darbo grupės

Pirmininkas

Stefano RODOTA

¹⁰ Žr. pvz. Europoje, 2000 m. balandžio mėn. Komisijos pranešimą dėl interneto domeno vardų sistemos organizavimo ir valdymo ir 29 straipsnio darbo grupės priimtus dokumentus, ypač „Privatumas internete – integruotas ES požiūris į on-line duomenų apsaugą“, WP 37, 2000 m. lapkričio 21 d.

¹¹ Bendroji pozicija dėl tiesioginės prieigos profilių internete, priimta 27-ame Darbo grupės susitikime 2000 m. gegužės 4-5 d.;

- Bendroji pozicija dėl privatumo ir informacijos apie lokaciją mobilių komunikacijų paslaugų sferoje, priimta 29-ame Darbo grupės susitikime 2001 m. vasario 15-16 d.;

- Dešimt privatumo apsaugos interneto pasaulyje įsakymų

Bendroji pozicija dėl konkrečių telekomunikacijų principų perkėlimo į daugiašalius privatumo susitarimus, priimta 28-ame Darbo grupės susitikime 2000 m. rugsėjo 13-14 d.

http://www.datenschutz-berlin.de/doc/int/iwgdpt/inter_en.htm

¹² Žr. Bendroji pozicija dėl privatumo ir informacijos apie lokaciją mobilių komunikacijų paslaugų sferoje, priimta 29-ame Darbo grupės susitikime 2001 m. vasario 15-16 d.